

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Aruanne Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaaruande kohta

koos ameti vastusega

Sissejuhatus

01 Parmas asuv Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „amet“ või „EFSA“) asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 178/2002¹. Ameti peamised ülesanded on anda toitu ja toiduohutust käsitlevate liidu õigusaktide koostamiseks vajalikku teadusinfot, koguda ja analüüsida andmeid, mis võimaldavad riskide kirjeldamist ja jälgimist, ning anda riskide kohta sõltumatut teavet.

02 *Joonisel 1* esitatakse ameti peamised arvandmed².

Joonis 1. Ameti peamised arvandmed

* Eelarvenumbrid põhinevad eelarveaastal kasutatavate maksete assigneeringute kogusummal.

** Töötajaskond hõlmab ELi ametnikke, ELi ajutisi teenistujaid, ELi lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte, kuid mitte ajutisi töötajaid ja konsultante.

Allikas: Euroopa Liidu eelarveaasta 2018 konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ja Euroopa Liidu eelarveaasta 2019 esialgne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ning ameti esitatud andmed töötajate arvu kohta.

Kinnitavat avaldust toetav teave

03 Kontrollikoja auditi käsitusviis koosneb analüütilistest auditiprotseduuridest, tehingute otsesest testimisest ning ameti järelevalve- ja kontrollisüsteemide peamiste kontrollimehhanismide hindamisest. Lisaks kasutatakse vajaduse korral teiste audiitorite tööst saadud auditi tõendusmaterjali ning analüüsitakse ameti juhtkonna esitatud teavet.

¹ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

² Ameti pädevust ja tegevust tutvustav lisateave on leitav selle veebisaidil www.efsa.europa.eu.

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule – sõltumatu audiitori aruanne

Arvamus

04 Auditeerisime

- a) ameti raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest³ ja eelarve täitmise aruannetest⁴ 31. detsembril 2019. aastal lõppenud eelarveaasta kohta, ning
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust,

nagu sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kohta

05 Meie hinnangul annab ameti raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ameti finantsseisundist 31. detsembri 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

---

³ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁴ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

06 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

07 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Alus arvamuste esitamiseks

08 Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditistandardite (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Nimetatud standarditega hõlmatud kontrollikoja kohustusi kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikastandardite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksi ja auditeerimisega seotud eetikanõuetega oleme sõltumatu asutus ning täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nimetatud nõuetele ja IESBA eetikakoodeksile. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

Juhtkonna ja organisatsiooni järelevalve eest vastutavate isikute kohustused

09 Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja ameti finantsmäärusele vastutab ameti juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase raamatupidamise aastaaruande

koostamise ja esitamise ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. See hõlmab finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Ameti juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleksid kooskõlas vastavate õigusaktidega. Ameti juhtkonnal on lõplik vastutus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

10 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata ameti vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele. Juhtkond peab avaldama tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

11 Ameti finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest vastutavad isikud, kelle ülesandeks on järelevalve ameti tegevuse üle.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

12 Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule või muudele asjaomastele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele kinnitav avaldus, mis kinnitab ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

13 Tulude puhul kontrollime komisjonilt või koostööd tegevatelt riikidelt saadud toetusi ning hindame ameti tasude ja muude tulude kogumise korda (kui sellist tulu on saadud).

14 Kulude puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud makseid), välja arvatud ettemaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning amet on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

15 Kooskõlas rahvusvaheliste auditistandardite ja kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega tugineva kogu auditi vältel oma professionaalsusele ja kutsealasele skeptitsismile. Meie ülesanne on ka

- kindlaks teha ja hinnata raamatupidamise aastaaruandes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski, töötada välja ja rakendada auditiprotseduure nende riskide käsitlemiseks ning saada auditi tõendusmaterjali, mis annaks meie arvamusele piisava ja asjakohase aluse. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise või mittevastavuse avastamata jätmise risk on suurem kui vigade puhul, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, andmete moonutamist või sisekontrollimehhanismide eiramist;
- teha endale asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrollimehhanismide tõhususe kohta arvamuse esitamiseks) selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem;
- hinnata kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;
- teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas on olulist ohtu sündmusteks või tingimusteks, mis võivad ameti tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline oht eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu raamatupidamise aastaaruande asjaomastele avaldustele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne audiitori aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus üksusel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;
- hinnata raamatupidamise aastaaruande ja sellega seotud avalduste üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt;

- hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali ameti finantsteabe kohta, et esitada arvamus raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute kohta. Vastutame auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest;
- võtta vajaduse korral arvesse sõltumatu välisaudiitori audititööd ameti raamatupidamise aastaaruande kontrollimisel vastavalt ELi finantsmääruse artikli 70 lõikes 6 sätestatud nõuetele.

Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning auditi käigus tuvastatud oluliste leidude (sh sisekontrollimehhanismide oluliste puuduste) kohta. Ametiga arutatavate teemade seast valime vaatlusaluse perioodi raamatupidamise aastaaruande auditeerimise seisukohast kõige olulisemad teemad, mida nimetatakse seetõttu peamisteks audititeemadeks. Nimetatud teemasid kirjeldatakse meie koostatud audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud, või kui äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt avaliku huviga saadava kasu üles kaaluda.

16 Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanek tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

17 2019. aasta märtsis algatas EFSA arstiteenuste hanke menetluse, et sõlmida raamleping hinnangulise kogumaksumusega 700 000 eurot. Pakkumiskutse ja tehniline kirjeldus avaldati ainult itaalia keeles. Hanketeates ei olnud aga pakkujale ette nähtud võimalust taotleda tehnilist kirjeldust mõnes muus ELi keeles. EFSA töökeel on inglise keel. Sellele vaatamata esitati tehnilises kirjelduses pakkujale nõue, et teenuseid osutava arsti itaalia keele oskus oleks kõrgtasemel, samas kui inglise keele puhul nõuti vaid kõrgemat kesktaset. Ka meditsiiniõe itaalia keele oskus pidi vastama kõrgtasemele, inglise keele oskus aga üksnes kesktasemele. Amet sai ainult ühe pakkumuse, mille esitas Itaalias asuv ettevõtte, kes oli ka eelmise meditsiiniteenuste raamlepingu töövõtja.

Asjaolu, et tehniline kirjeldus avaldati ainult itaalia keeles, takistas põhjendamatult hanke avamist konkurentsile.

Arvestades, et ameti töökeel on inglise keel, oleks tulnud kehtestada samal tasemel keeleoskuse nõue ka arstile ja meditsiiniõele, et täita eesmärki, mida leping peab hankija kavatsuse kohaselt täitma.

Nimetatud puudus ei mõjuta maksete seaduslikkust ja korrektsust.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

18 Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmetest on esitatud *lisas*.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Alex Brenninkmeijer, võttis käesoleva aruande vastu Luxembourgis 22. septembril 2020.

Kontrollikoja nimel

Handwritten signature in black ink, appearing to read 'K-H se'.

president

Klaus-Heiner Lehne

Lisa. Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja tähelepanekud	Kontrollikoja tähelepanekute põhjal võetud meetmed (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	Peaarvepidaja sõltumatust peaks suurendama nii, et ta alluks otse ameti direktorile (haldusülesanded) ja juhatusele (põhitegevus).	Alustamata

AMETI VASTUS

1. Amet kinnitab, et on saanud kontrollikoja märkusteta aruande ja EFSA-l on hea meel kontrollikoja märkusteta auditiarvamuste üle, mis kinnitavad ameti raamatupidamisarvestuse usaldusväärsust ning tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

17. EFSA töökeel on inglise keel ja seetõttu on kõik ameti välja antud dokumendid inglise keeles. See kehtib ka pakkumis- ja lepingudokumentide kohta, välja arvatud selliste teenuste, tarnete või töödega seotud menetluste korral, mille puhul itaalia keele oskus on osutatavate teenuste osutamiseks hädavajalik. See oli nii meditsiininäuniku teenuste valikumenetluse puhul, nagu on näidatud hankedokumentides. Menetluse hanketeade avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ja pakkumised võis esitada kõigis ametlikes keeltes. Asjaolu, et valikumenetluse keelenõuded olid itaalia keeles rangemad kui inglise keeles, on tingitud ka itaalia keeles täidetavate ülesannete tehnilisest laadist (nt laboritulemuste analüüs, kontaktid Itaalia pädevate asutustega). Et vältida sarnaseid võimalikke probleeme tulevikus, lisab EFSA hankerühm toimikusse märkuse põhjendusega, juhul kui konkursikutset ei algatata inglise keeles. See etapp lisatakse ka toetuste ja hangete juhendisse.

18. Peaarvepidaja sõltumatus tagamiseks järgib EFSA ameti finantsmääruses kehtestatud ametlikku nõuet, mis toimib praktikas järgmiselt: EFSA haldusnõukogu nimetas praeguse peaarvepidaja ametisse 2008. aastal. Peaarvepidaja allub äriteenuste osakonna juhatajale. Et tagada peaarvepidaja funktsionaalne sõltumatus töötulemuste hindamise menetluses, tegutseb äriteenuste osakonna juhataja sel otstarbel hindajana ja auditikomitee eesistuja kinnitab aruande. Haldusnõukogu võib peaarvepidaja igal ajal ametist ajutiselt või lõplikult kõrvaldada.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2020.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika põhineb [Euroopa Kontrollikoja otsusel nr 6-2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Taaskasutaja ei tohi moonutada dokumentide algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetses sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi. Kui luba on saadud, tühistab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks peate küsima luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla ega ole teile litsentsitud.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Euroopa Kontrollikoja logo kasutamine

Euroopa Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.